

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI

KÜLTÜR TAŞIYICISI OLARAK ÖZBEK DİLİNİN DİPLOMATİK FONKSİYONU THE DIPLOMATIC FUNCTION OF THE UZBEK LANGUAGE AS A CARRIER OF CULTURE

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/VCHV2968

Dr.Ahmet Akalin

*Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Kültür Enstitüsü,
Direktör Yardımcısı, Tahran
ahmetakalin@gmail.com*

Özet. *Dili, bir iletişim aracı olmanın ötesinde, kültürel kimliğin korunmasında yumuşak gücün temel unsurlarından biri olarak kabul edebiliriz. Buradan hareketle bu çalışma genel olarak dilin, özelde ise Özbek dilinin kültür taşıyıcısı olarak diplomatik fonksiyonunu ve uluslararası alandaki önemini ele almaktadır. Ulus devletlerin ortaya çıkışıyla birlikte dil, kimlik ve egemenlik bağlamında en önemli faktörlerden biri haline gelmiştir. 19. yüzyıl sonlarından itibaren Fransa ve İtalya; 20. yüzyılda Almanya, İngiltere, Danimarka, İspanya; 21. yüzyıl başında ise Rusya, Çin, Türkiye başta olmak üzere birçok ülke uluslararası arenada dillerini öğretmek ve kültürlerini tanıtmak amacıyla kültür enstitüleri kurarak etkin kültür diplomasisi faaliyetleri yürütmektedir. Literatür taraması ve betimsel çözümleme yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışma, Özbek dilinin kültürel diplomasi bağlamında etkin bir araç olarak kullanılması potansiyelini tartışmaktadır. Zira tarih boyunca Alishir Nevai gibi önemli edebi şahsiyetlerin eserleriyle zenginleşen Özbek dili, Özbekistan'ın kültürel sermayesinin temel taşlarından biridir. Ayrıca bu çalışmada dilin uluslararası tanıtımı yoluyla kültürel etkisinin güçlendirilmesinin menşei ülkenin uluslararası saygınlığının artırılmasında kritik bir rol üstlenebileceği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda Özbek dilinin kültürel ve diplomatik işlevinin yumuşak güç unsuru olarak, "Yeni Özbekistan" vizyonu kapsamında Özbekistan'ın uluslararası prestijin yükseltilmesinde önemli bir konuma sahip olduğu değerlendirilmektedir.*

Anahtar Kelimeler: *Özbekçe, Dil, Kültürel Diplomasi, Yumuşak Güç.*

Annotation. *Language, beyond being merely a means of communication, is regarded as one of the fundamental elements in the preservation of cultural identity and the construction of soft power. Accordingly, this study examines the diplomatic function and international significance of language in general, and of the Uzbek language in particular, as a carrier of culture. With the emergence of nation-states, language has assumed a central position within the context of*

identity and sovereignty. Since the late 19th century, countries such as France and Italy; in the 20th century, Germany, the United Kingdom, Denmark, and Spain; and in the early 21st century, Russia, China, and Türkiye, have established cultural institutes to promote their languages and introduce their cultures to the world, thereby engaging in active cultural diplomacy. Based on literature review and descriptive analysis methods, this study discusses the potential of the Uzbek language to serve as an effective instrument of cultural diplomacy. Enriched throughout history by the works of great literary figures such as Alisher Navoi, the Uzbek language stands as one of the cornerstones of Uzbekistan’s cultural capital. Furthermore, the study emphasizes that strengthening the cultural influence of a language through international promotion can play a crucial role in enhancing the global reputation of its country of origin. In this context, the cultural and diplomatic functions of the Uzbek language, as an element of soft power, are considered to hold strategic importance in elevating Uzbekistan’s international prestige within the framework of the “New Uzbekistan” vision.

Keywords: *Uzbek, Language, Cultural Diplomacy, Soft Power.*

Dil, insanlık tarihinin en temel iletişim aracı olarak bir milletin kimliğini, kültürünü ve tarihini nesiller boyunca taşıyan vazgeçilmez bir kültür unsurudur. Özellikle küreselleşme çağında, devletler arasındaki ilişkilerde sadece ekonomik veya askeri güç değil, yumuşak güç unsurları da belirleyici hale gelmiştir. Bu bağlamda dil, ulusal kimliğin ve kültürel mirasın korunması ile yaygınlaştırılması yoluyla diplomatik alanın önemli bir aracı olarak öne çıkmaktadır. Özbek dili, zengin tarihi, edebi birikimi ve coğrafi konumu ile Türkistan’ın kültürel mirasını taşıyan güçlü bir unsur olarak dikkat çekmektedir. Alishir Nevai gibi büyük şahsiyetlerin katkılarıyla şekillenen Özbek dili (Ata, 2023), hem bölgesel hem de küresel düzeyde Özbekistan’ın kültür diplomasisi için önemli bir potansiyele sahiptir.

Bu çalışma, Özbek dilinin kültür taşıyıcısı ve diplomatik bir araç olarak işlevini inceleyerek, dilin uluslararası arenadaki yumuşak güç unsuru olarak kullanımının önemi üzerinde durmaktadır. Ayrıca, bu çalışmada Yeni Özbekistan Vizyonu² kapsamında Özbek dilinin diplomatik ve kültürel fonksiyonlarının nasıl güçlendirilebileceği tartışılmaktadır. Literatür taraması ve betimsel analiz yöntemiyle gerçekleştirilen bu araştırma, Özbek dilinin kültürel diplomasi bağlamında oynayabileceği kritik rolü ortaya koymaya çalışmaktadır.

Dil ve Kültür Diplomasisi. Dil, kültür diplomasisinin en güçlü araçlarından biridir. Ülkeler, kendi dillerini uluslararası arenada yaygınlaştırmak ve kültürel etkilerini artırmak amacıyla dil eğitimi veren çeşitli kurumlar (enstitüler) kurmuşlardır (Akalin, 2023). Bu kurumlar, sadece dil öğretmekle kalmaz; aynı zamanda o dilin hayat bulduğu kültürünü, tarihini ve değerlerini tanıtmak suretiyle

²<https://www.ankasam.org/yeni-ozbekistan-insa-surecinde-cumhurbaskani-mirziyoyevin-guclu-reform-adimlari/>

iki yönlü bir kültürel etkileşim sağlarlar. Böylece dil, bir yumuşak güç unsuru olarak diplomatik ilişkilerin geliştirilmesinde önemli bir rol üstlenir.

Dil politikaları ve kültür diplomasisi birbirini tamamlayan unsurlar olarak, bir ülkenin uluslararası prestijini artırmada kritik öneme sahiptir. Ülkelerin kültürel cazibelerini artırmak için dil ve kültür merkezlerine yaptığı yatırımların, küresel arenada daha etkili yumuşak güç stratejilerinin temel taşlarını oluşturmaktadır.

Dünya genelinde bu amaçla faaliyet gösteren birçok prestijli devlet destekli kurum bulunmaktadır. Fransız Kültür Merkezi, Fransız dilini ve kültürünü yaygınlaştırırken, Dante Alighieri Derneği İtalyan dilinin uluslararası alandaki tanıtımında öncü bir rol oynamaktadır. Almanya'nın Goethe Enstitüsü, hem Almanca öğretimi hem de Almanya'nın kültürel değerlerini tanıtmak adına küresel çapta etkili bir kurumdur. Benzer şekilde, Danimarka Kültür Merkezi, Danimarka dili ve kültürünün yanı sıra Avrupa değerlerini dünya kamuoyuna ulaştırmayı hedefler. Farsçayı öğretmek Farsça eserleri tanıtmak amacıyla İran tarafından kurulan Saadi Enstitüsü de uluslararası alanda etkili bir kültür diplomasi kurumu olarak öne çıkmaktadır.

Asya'dan Japonya ve Çin de kendi kültürlerini ve dillerini yaymak için Japon Vakfı ve Konfüçyüs Enstitüsü ile etkin diplomasi faaliyetleri yürütmektedir. İspanyol dilinin öğretilmesi ve kültürünün tanıtımında Cervantes Enstitüsü, Portekiz dili ve kültüründe ise Camoes Enstitüsü uluslararası alanda önemli misyonlar üstlenmiştir. Güney Kore'nin Kral Sejong Enstitüsü, Kore Kültür Merkezleri ile birlikte Korece öğretmenin yanı sıra K-Pop başta olmak üzere yaratıcı kültür endüstrisinde önemli rol oynamaktadır (Akalin, 2024). Türkiye ise Yunus Emre Enstitüsü aracılığıyla Türk dilini öğretmek ve kültürünü dünyaya tanıtmaktadır.

Bu tür dil ve kültür kurumları, sadece dil öğretimiyle sınırlı kalmayıp, kültürel etkinlikler, sanat sergileri, konferanslar ve öğrenci değişim programlarıyla karşılıklı anlayış ve iş birliği zemini oluşturmaktadır. Böylece, dil diplomasisi aracılığıyla ülkeler arasında daha sağlam ve sürdürülebilir kültürel bağlar kurulmakta, uluslararası saygınlık ve iş birliği artmaktadır.

Özbek Dilinin Uluslararası Alandaki Diplomatik Fonksiyonu. Özbek dili ya da Özbekçe, tarihi kökleri, edebi zenginliği ve Türkistan'daki stratejik konumu sayesinde sadece bir iletişim aracı değil, aynı zamanda kültürel ve diplomatik bir güç unsuru olarak dikkat çekmektedir. Dilin hayatıyeti, sadece bir iletişim aracı olmasıyla değil, aynı zamanda Özbek halkının tarihsel, kültürel ve manevi kimliğini taşıyan bir değer olarak ön plana çıkmaktadır (Yılmaz ve Baynazarov, 2025: 266). Özellikle “Yeni Özbekistan” vizyonu ile birlikte, dilin diplomatik fonksiyonu yeniden tanımlanmakta³ ve yumuşak güç stratejilerinin merkezine yerleştirilmektedir. Uluslararası ilişkilerde dilin rolü, yalnızca mesaj iletmekle sınırlı olmayıp, bir ülkenin değerlerini, tarihini ve kültürel kimliğini temsil etme işleviyle daha derin bir anlam kazanmaktadır. Bu bağlamda Özbek dili,

³ <https://analizgazetesi.com.tr/haber/yeni-ozbekistanin-yumusak-gucu-5597/>

Özbekistan'ın dış politika hedefleriyle uyumlu olarak, kültürel diplomasi aracılığıyla uluslararası görünürlüğü ve etkisini artıracak potansiyele sahiptir.

Özbek dilinin diplomatik alandaki en önemli işlevlerinden biri, ülkenin kültürünü uluslararası topluma tanıtarak olumlu bir imaj inşa etmeye katkı sunmasıdır. Bu bağlamda, yurtdışında açılan Özbek kültür merkezleri, büyükelçiliklerin düzenlediği edebiyat ve sinema günleri, Özbek yazar ve şairlerin eserlerinin farklı dillere çevrilmesi gibi faaliyetler dilin kültürel taşıyıcılık fonksiyonunu diplomasiye entegre etmektedir. Örneğin, Alishir Nevai'nin eserlerinin İngilizce, Rusça, Türkçe ve Urduca⁴ başta olmak üzere birçok dile çevrilmesi, hem edebî hem de tarihî bir mirasın dünya kamuoyuna sunulması açısından önemlidir. Bu çeviriler, Özbek edebiyatının tanıtımını yaparken aynı zamanda Özbekistan'ın entelektüel birikimini de gözler önüne sermektedir.

Son yıllarda Özbekistan, özellikle bölgesel ülkelerle ilişkilerinde dili etkin bir dış politika aracı olarak kullanmaya başlamıştır. Ortak kültürel projeler ve dil alanındaki iş birlikleri, Özbekçenin hem bölge ülkeleriyle hem de uluslararası düzeyde daha görünür hale gelmesini sağlamaktadır. Ayrıca, Özbekçenin özgün yapısı ve edebî birikimi, bu dili yalnızca bir iletişim aracı değil, aynı zamanda bölgesel bir kültürel cazibe unsuru hâline getirmektedir.

Bunun yanı sıra, Özbekistan devleti tarafından yürütülen dil öğretim programları da diplomatik fonksiyonun bir parçasıdır. Bazı üniversitelerde ve kültür merkezlerinde yabancılara Özbekçe öğretimi yapılmakta, dil öğrenen yabancılar vasıtasıyla Özbek kültürünün tanıtımı sağlanmaktadır. Özellikle Güney Kore, Japonya ve Türkiye'deki üniversitelerde açılan Özbek dili ve edebiyatı bölümleri, akademik alanda bir köprü işlevi görerek kültürlerarası diyalogu artırmaktadır.

Ayrıca, diasporada yaşayan Özbek toplulukları da dilin diplomatik fonksiyonunu destekleyen bir diğer unsurdur. Zira Tauscher (2025: 962)'a göre diasporalar yerel bağlamı, ev sahibi mekânda yeniden üretirken hem ev sahibi topluma çeşitlilik sağlamak hem de kaynak ülkeleri için uluslararası siyasette potansiyel bir yumuşak güç enstrümanına dönüşmektedir. Bu bağlamda Rusya, Türkiye ve ABD gibi ülkelerde yaşayan Özbek diasporası hem dilin yaşatılmasına hem de Özbekistan'ın kültürel temsilinin yaygınlaştırılmasına katkıda bulunmaktadır. Özbek diasporasının kurduğu dernekler ve düzenledikleri kültürel etkinlikler, hem buldukları ülkelerde Özbek kimliğinin görünürlüğüne artırmakta hem de Özbekistan'ın yumuşak gücünü beslemektedir.

Yeni Özbekistan ve Dil Politikaları. Bağımsızlığını kazandıktan sonra Özbekistan, dil politikalarında yeni bir yönelim benimsemiş ve bu yönelim, ülkenin kültürel kimliğinin ve diplomatik prestijinin güçlendirilmesinde önemli bir araç olarak görülmüştür. Yeni Özbekistan, dil politikalarını sadece içsel bir iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda uluslararası arenada kültür taşıyıcısı ve diplomatik bir köprü olarak değerlendirmiştir. Bu yaklaşım, Özbek dilinin hem ulusal bir

⁴<https://www.uzdaily.uz/en/presentation-of-alisher-navois-book-muhakamat-ul-lugatayn-in-urdu-takes-place-in-pakistan/>

kimlik unsuru olarak hem de bölgesel ve küresel ilişkilerde stratejik bir unsur olarak ön plana çıkmasını sağlamıştır.

Özbekistan hükümeti, Özbek dilinin kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla eğitim, medya ve resmi kurumlarda kapsamlı reformlar gerçekleştirmektedir (Yılmaz ve Baynazarov, 2025: 256-260). Latin alfabesine geçiş süreci, dilin modernizasyonu ve küresel standartlara uyumu açısından büyük önem taşımaktadır. Bu değişim, özellikle genç kuşak arasında Özbek dilinin daha etkin ve çağdaş bir şekilde kullanılmasını teşvik ederken, dilin uluslararası platformlarda da daha görünür hale gelmesine katkı sağlamıştır.

Dil politikalarının diplomatik alandaki yansımalarına bakıldığında, Özbek dili aracılığıyla bölgesel işbirliklerinin derinleştirilmesi ve kültürel diplomasi faaliyetlerinin artırılması dikkat çekmektedir. Özbekistan, çevre ülkelerle dil ve kültür bağlarını güçlendirmeye yönelik projelere ağırlık vermiştir. Bu bağlamda, dil politikaları, sadece ulusal bir mesele olmaktan çıkıp bölgesel barış ve işbirliği için bir köprü vazifesi görmüştür.

Bu çabaların uluslararası akademik ve kültürel platformlarda yansımalarından biri de Türkiye'de, özellikle Bursa'daki Uludağ Üniversitesi bünyesinde kurulan Ali Şir Nevai Özbek Dili ve Kültür Merkezi'dir⁵. Merkez, Özbek dili ve edebiyatının tanıtılması, akademik çalışmaların desteklenmesi ve kültürel etkileşimin artırılması amacıyla önemli bir rol oynamaktadır. Merkezde düzenlenen seminerler, atölye çalışmaları ve kültürel etkinlikler, Özbek dilinin Türkiye'de daha geniş bir çevrede anlaşılması ve benimsenmesi açısından kritik bir adım olmuştur. Ayrıca, Ali Şir Nevai Özbek Dili ve Kültür Merkezi, Özbek dilinin kültürel taşıyıcısı olarak diplomatik ilişkilerin güçlendirilmesinde kültürel bir elçi görevi üstlenmektedir.

Yeni Özbekistan'ın dil politikaları, sadece iç dinamiklere bağlı kalmayıp, dilin dış politika ve diplomasi araçlarıyla entegre edildiği kapsamlı bir stratejiye işaret etmektedir (Yılmaz ve Baynazarov, 2025: 260). Özbek dili, bu politikalar sayesinde hem milli bir değer hem de bölgesel ve küresel ilişkilerde köprü kuran bir kültür taşıyıcısı olarak yükselmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme. Dil, kültürün en önemli taşıyıcısı ve devletlerarası ilişkilerde yumuşak gücün kritik bir bileşeni olarak diplomaside önemli bir yere sahiptir. Özbekçe, tarih boyunca edebi zenginlikleri ve kültürel derinliği ile Türkistan'ın kimliğini yansıtan güçlü bir unsur olmuştur. Bu bağlamda, Özbek dilinin uluslararası tanıtımı ve etkin kullanımı, Özbekistan'ın diplomatik prestijini ve kültürel etkisini artırmada önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir. "Yeni Özbekistan" vizyonu kapsamında Özbek dilinin kültür diplomasisi yoluyla tanıtılması hem bölgesel hem de küresel arenada ülkenin yumuşak gücünü artıracak stratejik bir adımdır.

Öneriler. Herhangi bir dilin çağın ihtiyaçlarına uygun gelişimi için dil politikalarının düzenli olarak güncellenmesi ve teknolojik gelişmeler, görsel-işitsel medya araçları, özellikle yapay zekâ destekli araçların kullanılması önemlidir.

⁵ <https://www.uludag.edu.tr/tudam/ali-sir-nevai-ozbek-dil-ve-kultur-merkezi-acildi-62453>

Eğitim alanında uluslararası iş birlikleri ve öğrenci/akademisyen değişim programları artırılarak, Özbek dili ve kültürünün tanıtımı desteklenebilir. Kültürel diplomasi faaliyetleri, uluslararası etkinlikler ve teknolojik yeniliklerle zenginleştirilerek güçlendirilebilir. Sinema, dizi film, televizyon ve dijital içeriklerde Özbek dilinin kullanımı teşvik edilebilir. Özbek dilinin temel metinlerindeki efsanevi karakterler bilgisayar oyunları başta olmak üzere yaratıcı kültür endüstrisinin farklı alanlarında yeniden üretilebilir. Dilin farklı lehçeleri göz önünde bulundurularak kapsayıcı politikalar geliştirilebilir. Son olarak, Goethe, Dante, Cervantes, Liszt, Konfüçyüs, Yunus Emre Enstitüleri gibi Nevai Enstitüsünün de Özbekistan tarafından kurulup dünyanın farklı merkezlerinde şubelerinin açılması, Özbekçenin akademik ve diplomatik platformlarda etkinliğini artıracığı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Akalın, Ahmet (2023), *Ulusların Cazibesi: Yumuşak Güç Bağlamında Türkiye’de Uluslararası Kültür Enstitüleri*, 2. Baskı, Ankara Nobel Yayınları.
- Akalın, Ahmet (2024), “Kore Kültür Merkezinin ve Kral Sejong Enstitüsünün Yumuşak Güç Bağlamında Değerlendirilmesi”, *Kore Popüler Kültürü Üzerine İncelemeler* (Ed. Prof. Dr. Mutlu Binark vd.), Kayseri Kimlik Yayınevi.
- Akalın, Ahmet (2024), “Kore Kültür Merkezinin Yumuşak Güç Enstrümanı Olarak İncelenmesi”, *Kore Popüler Kültürü Üzerine İncelemeler*, Ed: Mutlu Binark vd., Kayseri.
- Ata, Aysu (2023), *Alishir Nevai ve Dil*, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi, 8 (2), ss. 529-535.
- Tauscher, Soner (2025), “Diasporada Popüler Kültür: Ulusötesi Kimlik ve Yumuşak Güç Stratejileri”, ss. 950-986, TRT Akademi Dergisi.
- Yılmaz, Emrah ve Baynazarov, Zokir. “Özbekistan’ın Vizyoner Lideri Şevket Mirziyoyev’in Dil Politikası”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 114 (Haziran 2025), ss. 253-271.
<https://doi.org/10.60163/tkhcbva.1632545>
- Yeni Özbekistan’ın Yumuşak Gücü <https://analizgazetesi.com.tr/haber/yeni-ozbekistanin-yumusak-gucu-5597/>
- “Yeni Özbekistan” İnşa Sürecinde Cumhurbaşkanı Mirziyoyev’in Güçlü Reform Adımları <https://www.ankasam.org/yeni-ozbekistan-insa-surecinde-cumhurbaskani-mirziyoyevin-guclu-reform-adimlari/>
- Ali Şir Nevai Özbek Dil ve Kültür Merkezi Açıldı <https://www.uludag.edu.tr/tudam/ali-sir-nevai-ozbek-dil-ve-kultur-merkezi-acildi-62453>
- Presentation of Alisher Navoi’s book “Muhakamat ul-Lugatayn” in Urdu takes place in Pakistan <https://www.uzdaily.uz/en/presentation-of-alisher-navois-book-muhakamat-ul-lugatayn-in-urdu-takes-place-in-pakistan/>

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarida xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deytik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалия: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışıları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn “Siyərün-nəbi” əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafrö 'z</i>	“Boburnoma” parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning “Sab' ai sayyor” asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	“Nasoyim ul-muhabbat” asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn “Yüz hədis və yüz hekayə” əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	“Qo'noq” umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obyektı sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774